

TÖRTÉNELEM
Megyei szaktárgyi vetélkedő – 2015
Írásbeli feladatsor a 9. osztály számára

Az írásbeli feladat megoldásához 120 perc áll rendelkezésedre. Helyes megoldás esetén összesen 100 pontot lehet összegyűjteni. Először olvasd el a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd alaposan gondold át a válaszaidat, s azután írd le. Nem egyértelmű áthúzás, javítás esetében arra a feladatrésze nem kapsz pontot. Az esszénél törekedj a fogalmazás tömörségére, az írás olvashatóságára. A feladatlapokra golyós- vagy töltőtollal írd.

I. Ki vagyok én? Az információk alapján ismerjétek fel a személyeket. (Elemenként 2, össz.10 pont)

- 1) Eredeti foglalkozása szerint ügyvéd volt. A harmadik rend képviselőjeként kezdte el politikai pályafutását. Szenvedélyes szónok volt, a nép Megvesztegethetetlennek nevezte. Később a jakobinusok vezetője és a Közjóléti Bizottság élén a jakobinus diktatúra irányítója lett. _____
- 2) A piemonti arisztokrata a XIX. század egyik legnagyobb politikusa volt. 1847-től újságot adott ki Risorgimento címmel. Az 1848-as forradalomban nem vett részt, a radikalizmust elutasította. Miniszterelnökként igyekezett reformok útján fejlett gazdasággal rendelkező modern állammá változtatni a Szárd-Piemonti Királyságot és hozzálátott az ország egyesítéséhez. _____
- 3) A XIX. században országának legjelentősebb politikusa. Gazdag brandenburgi nemesi családból származott, konzervatív felfogású, a monarchia híve volt. Az erős kéz politikájának volt a híve, „vérrel és vassal” egyesítette országát és Európa egyik legjelentősebb államává tette. A „vaskancellár” nevet kapta kortársaitól. _____
- 4) A jeles katona és államférfi gazdag venezuelai kreol családból származott, Európában tanult, nagy hatással voltak rá a felvilágosodás képviselői. Venezuelába már meggyőződéses republikánusként tért vissza. A spanyol gyarmatok függetlenségéért folytatott háború vezére volt Latin-Amerikában. Az utókortól a Felszabadító nevet kapta. _____
- 5) Erdélyi nemes, az 1830-as évek egyik vezető reformere. Széchenyi barátja, reformeszméinek híve. Később radikálisabb változásokat követelt, elsősorban a jobbágykérdésben. Nézeteit a Balítéletek című könyvében fejtette ki. Ő volt az „árvízi hajós”. Az udvar bebörtönöztette, fogságában megvakult, s azután visszahúzódott a politikától. _____

II. Villámkérdések (a Géniusz témakörei alapján). (Elemenként 1, összesen 10 pont)

- 1) Soroljatok fel legalább három pontot a Kossuth Lajos által a pozsonyi alsó táblán felterjesztett Ellenzéki Nyilatkozatból!
 - a) _____
 - b) _____
 - c) _____
- 2) Soroljatok fel legalább három minisztert az 1848 tavaszán megalakult felelős magyar kormányból!
 - a) _____
 - b) _____
 - c) _____
- 3) Mi volt a kápolnai csata politikai következménye? _____

- 4) Kikkel született megegyezés a nemzetiségi kérdésben a szabadságharc végén?

5) Mit iktatott törvénybe az 1863-mas erdélyi országgyűlés?

6) Magyarország nemzetiségei közül kiket ismert el a magyar közjog politikai nemzetnek?

III. Kik voltak az alábbi személyek? (Elemenként 2, összesen 10 pont)

1) Jean-Jacques Rousseau _____

2) Mihail Kutuzov _____

3) Clemens Metternich _____

4) Andrássy Gyula _____

5) Eötvös József _____

IV. Magyarázd meg a fogalmakat! (Elemenként 2, összesen 10 pont)

1) chartizmus _____

2) emancipáció _____

3) szocializmus _____

4) kiegyezés _____

5) dualizmus _____

V. Mikor történtek az alábbi események? Írjátok az események mellé az évszámot! (Elemenként 2, összesen 10 pont)

1) az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatának elfogadása _____

2) a Szent Szövetség létrejötte _____

3) a Védegylet megalakulása _____

4) Deák Ferenc húsvéti cikke _____

5) A trösztellenes Sherman-törvény elfogadása az USA-ban _____

VI. Mi történt ekkor? (Elemenként 2, összesen 10 pont)

1) 1789. július 14. _____

2) 1823. december 2. _____

3) 1881. március 1. _____

4) 1849. április 14. _____

5) 1895. december 31. _____

VII. Keresd a megfelelő páriát! Töltsd ki helyesen a táblázatot! (Elemenként 2, összesen 10 pont)

Ssz.	A	B	C
1.	Robert Lee	Hítel	1815
2.	Tisza Kálmán	Konföderáció	1830
3.	Pavel Nahimov	Szabadelvű Párt	1853
4.	Széchenyi István	Waterloo	1865
5.	Arthur Wellington	Sinopi-öböl	1875

Ssz.	A	B	C
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

VIII. Feladat térképpel. (Elemenként 1, összesen 5 pont)

1)

- Jelöljétek meg a térképen annak a győzelemnek a helyszínét, amelynek következtében Görgey egyesülhetett a Debrecen előterében a Tiszánál gyülekező magyar erőkkel!
- Hol zajlott le az a csata, amely után Dembinski helyett Görgeyt nevezték ki ideiglenes főparancsnoknak? Jelöljétek meg a térképen!
- Hol volt a kormány székhelye 1849 elejétől? A helyszín nevét húzzátok alá a térképen!

2)

1. Karikázd be a térképen azt a helyszínt, ahol a népek csatája zajlott!
2. Melyik két ország hadserege mért vereséget Napóleon csapataira a Waterloo közelében lezajlott csatában? Az országok területeit vonalazzátok be a térképen! _____

IX. Forrásfelismerés. Milyen eseményekre utalnak a forrásrészletek? (Elemenként 2, összesen 10 pont)

1) *Az új töltények elutasítása csak ürügy volt a felkeléshez, hisz azt mind a hinduk, mind a muzulmánok rég kitértelték. Az elégedetlenség valódi okait James Andrew Dalhousy rossz irányítási módszereiben és a hódítások átláthatatlanságában kell keresni.* _____

2) *Én, Abraham Lincoln, mint a hadsereg és a flotta főparancsnoka, hatalmammal élve megparancsolom és kihirdetem, hogy minden személy, ... máától kezdve szabad és az is marad. Az USA végrehajtó hatalma a katonai és tengerészeti hatalommal egyetemben elismeri és védelmezni fogja ezen személyek szabadságát.* _____

3) *Nekem itt szavam nincs. Nem vagyok tagja a követek házának. De birtokos vagyok; és ha feláll oly intézet, mely a magyar nyelvet kifejtsé, mely avval segítse elő honosainknak magyar neveltetését, jószágomnak egy évi jövedelmét feláldozom reá.* _____

4) *Jelszavaink valának: haza és haladás. Azok, ki a haladás helyett maradást akarnak, gondolják meg: miképpen a maradás szónak több jelentése van. Korszerű haladás épenmaradást hoz magával; vesztegmaradás következése pedig senyvedés. Isten őrizze meg e nemzetet minden gonosztól; Isten virrassa fel e nemzetre a teljes felvirágzat szép magját!* _____

5) *Uraim, hogy ha van valahol a hazában egy sajjó kebel, melly orvoslásra, ha van egy kívánság, melly kielégítésre vár: szenvedjen még egy kissé e sajjó kebel s várjon még egy kissé a kívánság – ne függesszük fel ezektől azt, hogy megmentsük a hazát. Ezt akartam kérni, de önök felállottak, - s én leborulok e nemzet nagysága előtt...* _____

X. Forrásértelmezés. Olvasd el a forrásrészletet és válaszolj a kérdésekre! (Elemenként 2, összesen 10 pont)

1) „Otto von Bismarck számára már régen világossá vált, hogy Európában két egymással kibékíthetetlen és egymás ellen irányuló erő létezik, két hatalmas nemzet, amely az egész világot saját birtokává akarja változtatni. Anglia... és Németország... a világ minden szegletében versengenek egymással. A kis összetűzések olyan háborúhoz vezetnek majd, amelyet a világ még nem látott.”

Milyen nemzetközi-politikai eseményeket követően jelent meg a *Sutherland Review* című folyóirat 1897-ben írott cikke? _____

2) „Hiába a japánok szorgalma, fejlett technikája, szervezettsége, a japán kereskedelmi terjeszkedésnek nincs jövője, ha nem támaszkodhatunk megfelelő erőre. Ma... nyugodtan terjeszkedhetünk a határokon túlra és bátran kezdhetünk bele mindenbe...”

Milyen erőre és terjeszkedésre gondolhatott az egyik japán konzern vezetője a XIX. század végén, a XX. század elején? _____

3) „...Az ipar fejlődése, amelynek az akarat nélküli és ellenállásra képtelen hordozója a burzsoázia, a munkások konkurenciája okozta elszigetelődés helyett annak forradalmi egyesülését teremti meg. A gyáripar ezáltal... kitermeli saját síróságját. Pusztulása és a proletariátus győzelme egyaránt elkerülhetetlen.”

Miben látták A kommunista Párt Kiáltványának szerzői a proletariátus történelmi szerepét? _____

4) „Az önkényuralom Oroszország politikai létezésének alapja. Ezt az igazságot Őfelsége alattvalóinak többsége érzi... Egész népoktatásunkat ennek a megváltó meggyőződésnek kell áthatnia, hogy Oroszország az erős, emberbarát és felvilágosult önkényuralom által él és fog megmaradni...”

Mire utal Szergej Uvarov oktatási miniszter jelentése? _____

5) Mi már legelső számunkban kimondottuk, hogy a javítva haladás ösvényén a teendők sorában mindenek előttinek e szót tartjuk: „szabad föld”, s elannyira meg vagyunk győződve, miképpen e nélkül legbuzgóbb törekvéseink sem hoznak kellő eredményt, ... minden beszélgetést magánkörben ezzel szeretnénk végezni: „egyébiránt a földet szabadítsuk fel s hozzunk szabadságot és biztosságot a javak világába”.

Milyen változást akart elérni a tulajdonviszonyokban Kossuth Lajos a Pesti Hírlapban közölt cikkével? _____

XI. Képfelismerés, írd a kép sorszámát után, kít ábrázol? (elemenként 1, összesen 5 pont)

1.	2.	3.
		

4.

5.

